



EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 20.11.2019
COM(2019) 910 final

POROČILO KOMISIJE SVETU

**Poročilo Komisije Svetu v skladu s členom -11(2) Uredbe (ES) št. 1466/97 o misiji
okrepljenega nadzora v Romuniji 25. septembra 2019**

To poročilo o misiji okrepljenega nadzora v Romuniji se pošlje Svetu v skladu s členom -11(4) Uredbe (ES) št. 1466/97¹. Kot je predvideno v členu -11(5) Uredbe (ES) št. 1466/97, so bile začasne ugotovitve navedene misije že poslane romunskim organom, da podajo svoje pripombe.

Romunija – postopek zaradi znatnega odklona Misija okrepljenega nadzora, 25. septembra 2019

Poročilo

1. Uvod

Romunija je od pomladi 2017 v postopku zaradi znatnega odklona. Svet je junija 2017 in junija 2018 v skladu s členom 121(4) Pogodbe ugotovil, da je leta 2016 in 2017 prišlo do znatnega odklona od srednjeročnega proračunskega cilja oziroma prilagoditvene poti za njegovo dosego. Svet je izdal priporočili, v katerih je Romunijo pozval, naj sprejme potrebne ukrepe politike za odpravo teh odklonov. Obe priporočili sta bili revidirani šest mesecev pozneje, ko je Svet ugotovil, da Romunija ni sprejela učinkovitih ukrepov v odgovor na junijska priporočila. Vendar pa Romunija tudi v odgovor na revidirani priporočili ni sprejela nobenih ukrepov².

Zaradi znatnega odklona v letu 2018 je bil spomladi 2019 sprožen nov postopek zaradi znatnega odklona. Komisija je 5. junija 2019 Romuniji izdala opozorilo, da je leta 2018 ponovno prišlo do odklona od prilagoditvene poti za dosego srednjeročnega proračunskega cilja, in Svetu predlagala, naj začne nov postopek zaradi znatnega odklona. Svet je v novem priporočilu, potrjenem 14. junija, Romunijo pozval, naj sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da nominalna stopnja rasti neto primarnih javnofinančnih odhodkov ne bo preseгла 4,5 % v letu 2019 in 5,1 % v letu 2020, kar ustreza letni strukturni prilagoditvi v višini 1,0 % BDP v letu 2019 in 0,75 % BDP v letu 2020.

V tem poročilu so predstavljene ugotovitve misije okrepljenega nadzora v Romuniji z dne 25. septembra 2019. Misija je bila izvedena na podlagi člena -11(2) Uredbe (ES) št. 1466/97. S predstavniki misije so se ob spremstvu uslužbencev sestali državna sekretarja na ministrstvu za finance Daniela Pescaru in Tiberiu Valentin Mavrodin, vodja davčne uprave Mirela Călugăreanu, guverner romunske centralne banke Mugur Isărescu in predsednik romunskega fiskalnega sveta Daniel Dăianu. Kot pri prejšnjih podobnih misijah je bil cilj razpravljati o fiskalnih ukrepih, ki jih načrtujejo organi, poudariti obstoj fiskalnih tveganj in spodbuditi skladnost s priporočilom v zvezi s postopkom zaradi znatnega odklona. To poročilo temelji na informacijah, ki so bile pridobljene do misije in med njo.

2. Ugotovitve misije

Organi ne nameravajo ukrepati na podlagi priporočila v zvezi s postopkom zaradi znatnega odklona. Predstavniki ministrstva za finance so pojasnili, da vlada v letih 2019 in 2020 ne načrtuje strukturne prilagoditve. Romunski organi se še naprej osredotočajo na ohranjanje nominalnega

¹ Uredba Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitevi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik (UL L 209, 2.8.1997, str. 1).

² Priporočila Sveta in drugi dokumenti v zvezi s postopkom zaradi znatnega odklona so na voljo na: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact/preventive-arm/significant-deviation-procedure_sl.

primanjkljaja pod referenčno vrednostjo 3 % BDP iz Pogodbe, s čimer se želijo izogniti korektivnemu delu Pakta za stabilnost in rast. Ob spremembi proračuna za leto 2019, sprejeti avgusta 2019, je bil ohranjen ciljni nominalni primanjkljaj v višini 2,76 % BDP, izkazano po denarnem toku (2,78 % BDP, izkazano na podlagi ESR). Romunska vlada je že odobrila zgornje meje za odhodke za prihodnji proračun za leto 2020 in zagotovila srednjeročne ocene. Ciljni nominalni primanjkljaji so 2,92 % BDP za leto 2020, 2,99 % za leto 2021, 2,74 % za leto 2022 in 2,40 % za leto 2023. Ministrstvo med misijo ni predložilo ciljev glede strukturnega primanjkljaja, vendar je pojasnilo, da ti cilji glede nominalnega primanjkljaja pomenijo, da se bo strukturna prilagoditev začela šele leta 2022. Resorna ministrstva pripravljajo konkretne načrte porabe v okviru odobrenih zgornjih mej za odhodke.

Doseganje proračunskega cilja za leto 2019 je izpostavljeno tveganjem. Javnofinančni primanjkljaj, izkazan po denarnem toku, je bil v obdobju od januarja do avgusta 2019 za 0,6 odstotne točke BDP višji kot v enakem obdobju predhodnega leta (javnofinančni primanjkljaj, izkazan po denarnem toku, je za celotno leto 2018 znašal 2,9 % BDP). Po mnenju fiskalnega sveta obstaja veliko tveganje, da bosta ciljni primanjkljaj za leto 2019 in morda celo referenčna raven 3 % BDP iz Pogodbe presežena. To je posledica precenjenih prihodkov (zlasti prihodkov od DDV in socialnih prispevkov) ter podcenjenih odhodkov za socialne prejemke ter blago in storitve. Fiskalni svet ocenjuje, da bi lahko proračunski primanjkljaj v letu 2019 znašal med 3,4 % in 3,7 % BDP, če ne bodo sprejeti verodostojni dodatni izravnalni ukrepi. Fiskalni svet je tudi opomnil, da bo vlada verjetno poskušala obvladovati nominalni primanjkljaj z zmanjšanjem javnih naložb, ki so že skoraj rekordno nizke, in drugimi ukrepi z manjšim učinkom.

Novi pokojninski zakon pomeni znatno navzgor usmerjeno tveganje za javnofinančni primanjkljaj v letu 2020 in pozneje. Zakon, ki je začel veljati junija 2019, vsebuje precejšnja priložnostna letna povečanja pokojninske točke (glavni parameter, ki se uporablja za indeksacijo starostnih pokojnin) v obdobju 2019–2021, vključno s 40-% povečanjem septembra 2020. Prav tako vsebuje radodarne spremembe standardne formule za indeksacijo pokojnin in preračun obstoječih pokojnin navzgor od leta 2022. V skladu z uradnimi ocenami vlade iz priloženega obrazložitvenega memoranduma bo zakon povečal odhodke sektorja država za 0,8 % BDP v letu 2019, 2,3 % v letu 2020 in 4,9 % v letu 2021 glede na njihov nominalni znesek v letu 2018. Ministrstvo za finance je navedlo, da fiskalna strategija za prihodnja leta zagotavlja dovolj fiskalnega manevrskega prostora za kritje teh stroškov, in sicer zaradi boljšega izpolnjevanja davčnih obveznosti in zamrznitve odhodkov. Uslužbenci ministrstva so izrazili pripravljenost, da zagotovijo podrobnosti med prihodnjim predvidenim obiskom Komisije. Predstavniki misije so poudarili, da ni jasno, kako se bo lahko financirala ta nova pokojninska zakonodaja (zlasti povečanje pokojnin za 40 %), ne da bi se spremenil njen načrt izvajanja. Po mnenju fiskalnega sveta in romunske centralne banke izvajanje pokojninskega zakona v zakonsko določenem roku ni združljivo z ohranjanjem nominalnega primanjkljaja pod referenčno vrednostjo 3 % BDP iz Pogodbe.

Predsednica davčne uprave je predstavila načrtovane ukrepe in cilje za izboljšanje pobiranja davkov. Ti vključujejo imenovanje novega svetovalnega sveta, poenostavitev davčnih napovedi in plačevanja davkov, ukrepe za transferne cene, razvoj meril za različno obravnavo davkoplačevalcev na podlagi fiskalnega tveganja, preusmeritev virov davčne uprave v regionalne urade, ki jih najbolj potrebujejo (npr. Bukarešta), nove davčne revizije na podlagi celovite analize tveganj, združevanje in analize podatkov, zbranih iz elektronskih blagajn, večjo digitalizacijo davčne uprave, razvoj sistema spremljanja prepeljanega blaga in oceno vrzeli pri pobiranju DDV. Udeleženci misije so pozdravili ta prizadevanja, vendar so opozorili, da izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti zahteva čas in v vsakem primeru mogoče ne bo zadostovalo za financiranje sprejetih povečanj pokojnin. Fiskalni svet

meni, da se morebitni pozitivni proračunski vpliv ukrepov za izboljšanje pobiranja davkov zaradi fiskalne preudarnosti pri napovedovanju proračunskih prihodkov načeloma ne bi smel upoštevati vnaprej.

Fiskalni svet je izrazil zaskrbljenost glede strukture javnih financ, romunska centralna banka pa glede vpliva proračunskih primanjkljajev na monetarno politiko. Fiskalni svet je zaskrbljen, da proračunski prihodki ne zadostujejo za financiranje potrebne javne porabe. Javnofinančni prihodki so zelo nizki, in sicer zaradi nizkih zakonsko določenih davčnih stopenj in slabega izpolnjevanja davčnih obveznosti, kar je razvidno iz velike vrzeli pri pobiranju DDV. Romunija bi se morala pri izboljšanju pobiranja davkov učiti iz dobrih izkušenj regionalnih vrstnic, kot sta Bolgarija in Poljska. Romunska centralna banka se strinja s to analizo in izpostavlja nizke davčne prihodke in nizko kakovost javne porabe kot glavna strukturna problema javnih financ. Romunska centralna banka je tudi zaskrbljena, da visoki javnofinančni primanjkljaji in ekspanzivna fiskalna politika zapletajo izvajanje monetarne politike.